

Dragoš Kalajić.

Iz Predgovora Načertaniju.

Orijentir za budućnost.

Načertanije je ne samo temeljni i najdalekosežniji plod srpske državotvorne misli novog doba već i valjan orijentir u našoj savremenosti te pred horizontima budućnosti. Izložena vrlina Načertanija nije samo plod njegovog tvorca (ili tvoraca) već i postojećeg stanja u kome senalazi srpski narod: posao stvaranja srpske države još nije okončan. Valja istaći da i mnoge boljke srpske političke misli i srpske (pseudo) elite, koje je uočavao Garašanin – nisu prevladane i danas čak poprimaju gore oblike. Valja se setiti opažanja koje je Garašanin izneo u pismu kapućahaji Todoroviću od 14. novembra 1845. godine, dakle godinu dana nakon stvaranja Načertanija:

"Nema vam kod nas nikakve položene sisteme po kojoj se mi u državnim djelima upravljamo, no samo tučemo ovamo onamo, kao puto u lotru, ni sami ništa neznajući kud i kamo težimo, i ovo su uzroci koi mnogo naša djela otežavaju i još većma otežčavati oćedu, ko mi što skorije ne uvidimo na kakvoj se točki nalazimo."

Aktuelnost Načertanija, danas i ovde, proističe takođe iz činjenice da su se osnovne geopolitičke silnice – između kojih je ono stvoreno – ne samo održale već i bezmerno uvećale, poprimajući sve agresivnije oblike. Velika Britanija i Francuska odavno su izgubile svojstva velike sile koju danas jedinstveno otelotvoruju Sjedinjene američke države sa svojom svetski ekspanzivnom hegemonijom ali ta promena nije izmenila već je samo proširila